

Statenmededeling

Onderwerp

Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs 2025 - 2027

Datum

18 maart 2025

Documentnummer

GS: 6084611

PS: 6094525

Programma

Milieu en Energie

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs

Aanleiding

Met het Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs willen wij u informeren over de inzet van [Rijksmiddelen](#) door onze provincie ten behoeve van het stimuleren van Brabantse energiehubs.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om invulling te geven aan de activiteiten rond de aanpak netcongestie zoals opgenomen in de Uitvoeringsagenda Energie 2024 - 2027 en de [Strategie Netcongestie](#). Het stimuleren van energiehubs is een invulling van de actielijn 3 'het net beter benutten door middel van energiehubs' uit deze strategie netcongestie. Dit tegen de achtergrond van het vigerende beleidskader Energieagenda 2019 - 2030. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd verdere invulling te geven aan de afspraken zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord 2023 - 2027.

Rollen en belangen

In het Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs worden de werklijnen beschreven waarlangs Gedeputeerde Staten de totstandkoming van Brabantse Energiehubs willen bevorderen en faciliteren. Hierbij neemt de provincie binnen het werkveld van de netcongestie de rol aan van medefinancier namens het Rijk voor de proceskosten bij de haalbaarheidsfase en de opstartfase van energiehubs in Brabant. Ook speelt de provincie een regierol met betrekking tot kennisopbouw en kennisdeling ten behoeve van de oprichting van energiehubs. Over het Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs worden uw Staten via deze notitie geïnformeerd.

Kernboodschap

Datum

18 maart 2025

Documentnummer

GS: 6084611

PS: 6094525

1. Met het Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs geven Gedeputeerde Staten aan hoe zij de komende jaren de ontwikkeling van energiehubs wil stimuleren.

In de Brabantse Strategie Netschaarste zijn, in navolging van het Landelijk Actieprogramma Netschaarste (LAN) drie hoofdlijnen benoemd waarlangs de provincie werkt aan het terugdringen van netschaarste: 1) versnelling van de netuitbreidingen, 2) integraal programmeren en prioriteren, en 3) het net slimmer gebruiken, onder meer door het bevorderen van energiehubs.

Waar de eerste twee actielijnen van belang zijn voor het terugdringen van netschaarste op de langere termijn, biedt de inrichting van energiehubs mogelijk verlichting op de kortere termijn.

Energiehubs zijn decentraal slim gestuurde energiesystemen waar lokale vraag en aanbod van energie op elkaar wordt afgestemd en waarbij gebruik gemaakt kan worden van energieopslag en vormen van energie-conversie. Hierbij werken ten minste vijf bedrijven met elkaar samen in het onderling afstemmen van hun energiehuishouding en delen zij één collectieve aansluiting op het elektriciteitsnet.

Naast het flexibeler gebruik van het elektriciteitsnet zijn energiehubs ook van belang voor de transitie naar een het energiesysteem van de toekomst. Volgens het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) van de Rijksoverheid is in de toekomst een combinatie van centrale en decentraal georganiseerde energiesystemen van belang om ook naar de toekomst toe ons energiesysteem betaalbaar en duurzaam te houden. Energiehubs zijn de decentrale energiesystemen die voor het energiesysteem van de toekomst onontbeerlijk zijn.

De ontwikkeling van energiehubs staat echter nog in de kinderschoenen. Er zijn landelijk gezien nog maar enkele voorbeelden bekend van succesvol gerealiseerde energiehubs. De komende jaren zal er gepioneerd moeten worden om de belofte van energiehubs ook realiteit te laten worden.

2. Met het per 1 april 2025 openstellen van de 'Bijdrageregeling Haalbaarheidsstudies Brabantse Energiehubs' voor 20 specifieke bedrijventerreinen in Brabant, geven Gedeputeerde Staten invulling aan de eerste werklijn uit het Plan van Aanpak.

Voormalig minister Jetten heeft in juni 2024 in een kamerbrief de start van een nationaal Stimuleringsprogramma Energiehubs 2024-2030 ter waarde van 166 miljoen afgekondigd. Hierbij is aan provincies een schakelrol toebedeeld om de totstandkoming van energiehubs in de eigen provincie mogelijk te maken.

Voor 2024 zijn per provincie hiertoe financiële middelen beschikbaar gesteld. In Brabant gaat het om een totaal van 2,69 miljoen euro. Voor 2025 wordt een gelijksoortige beschikking verwacht, waarmee de totale financiële dekking voor

het Plan van Aanpak uitkomt op 5,38 miljoen euro. Het is nog onbekend op welke manier het Rijk de overige Stimuleringsmiddelen voor de jaren 2026 – 2030 wil gaan inzetten.

Datum

18 maart 2025

Documentnummer

GS: 6084611

PS: 6094525

De Brabantse middelen worden ingezet via een tweetrapsraket: er worden haalbaarheidsstudies op bedrijventerreinen mogelijk gemaakt, en de hieruitvolgende haalbare locaties worden ondersteund bij het daadwerkelijk ontwerpen van een energiehubs. Als eerste wordt gestart met een Bijdrageregeling ten behoeve van 20 haalbaarheidsstudies op bedrijventerreinen. Deze terreinen zijn geselecteerd op basis van de omvang van hun energieverbruik, de kansen voor verduurzaming en hun kansrijkheid. Hierbij zijn ook gegevens van Enexis betrokken. Ook is de geschiktheid van deze locaties afgestemd met en geverifieerd bij de betreffende gemeenten en bestuurlijk met het Brabantbreed Overleg Energie. De eerste openstelling is gepland in April 2025, een tweede openstelling voor een aanvullende 10 onderzoeken wordt begin 2026 voorzien.

3. *Ook de andere werklijnen uit het Plan van Aanpak worden momenteel verder uitgewerkt en ter hand genomen. Dit zijn:*

Financiering Ontwikkel- en Ontwerpproces Brabantse Energiehubs.

Via een regeling met cofinanciering wordt als tweede stap van de tweetrapsraket de ontwikkeling en het ontwerp van een energiehubs op de meest haalbare bedrijventerreinen mogelijk gemaakt. Er worden 10 ontwikkel- en ontwerpprocessen mede gefinancierd. De betreffende regeling gaat open in de zomer van 2025. Een tweede opening voor 15 ontwikkel- en ontwerpstudies wordt voorzien medio 2026. Er vindt afstemming plaats met het programma Grote Oogst zodat de Grote Oogst terreinen waar mogelijk onder dezelfde voorwaarden mee kunnen doen met de financiële regeling 'fase 2'.

Kennisopbouw en kennisdeling

Ter ondersteuning van beide regelingen voert de provincie regie op de kennisontwikkeling die nodig is om een energiehubs in Brabant op te zetten. Samen met Enexis wordt een Kanskaart ontwikkeld die Brabantse initiatiefnemers van een energiehubs inzicht biedt in de kansrijkheid van een energiehubs per bedrijfsterrein. Een digital twin en energietechnisch advies wordt mogelijk gemaakt om het ontwerp van de energiehubs zo slim mogelijk te laten zijn. Samen met regionale partners en het programma Grote Oogst worden ontmoetingsplaatsen met gemeentes en hubregisseurs georganiseerd, waar informatie kan worden uitgewisseld over de ins- en outs van het opzetten van een energiehubs. De provincie participeert hiertoe tevens in landelijke kennisnetwerken. De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) wordt in positie gebracht om lokale partijen te ondersteunen bij het ontwikkelen van haalbare business cases voor energiehubs. Vanuit het Rijk krijgen regionale ontwikkelings maatschappijen hiertoe ook rechtstreeks financiële middelen.

Doorontwikkeling

Energiehubs zullen de komende jaren door ontwikkelen naar complexe gebiedsgerichte energiesamenwerkingen. In de toekomst zal de variëteit aan typen energiehubs zich uitbreiden en ontwikkelen richting bijvoorbeeld waterstofhubs, hubs in woonwijken en hubs waarbij warmte oplossingen worden ingezet. In het Plan van Aanpak wordt ruimte gereserveerd voor onderzoek en het ontwikkelen van aanvullende werkwijzen om deze nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Hierbij wordt nauw aangesloten bij innovatieve ontwikkelingen in de regio, bijvoorbeeld het Genius project op de TU/e waar gewerkt wordt aan slimme werkwijzen en startende ondernemingen ten behoeve van energiehubs.

Datum

18 maart 2025

Documentnummer

GS: 6084611

PS: 6094525

Consequenties

Door het uitvoeren van het Plan van Aanpak Stimulering Brabantse Energiehubs willen wij lokale partijen faciliteren in hun proceskosten voor de ontwikkeling van lokale energiehubs. De provincie zet zo concreet in op het ontwikkelen van decentrale energiesystemen en het flexibel gebruiken van de mogelijkheden van het huidige elektriciteitsnet. De middelen voor de hiervoor zijn gedekt vanuit de beschikbare provinciale en rijksmiddelen (CDOKE regeling).

Europese en internationale zaken

Nvt

Communicatie

Over de openstelling van de bijdrageregeling Haalbaarheidsstudies Brabantse Energiehubs 2025 zal worden gecommuniceerd via de gangbare kanalen. De betreffende gemeentes worden ook direct geïnformeerd.

Vervolg

Over de openstelling van de regeling Ontwikkeling en Ontwerp Brabantse Energiehubs fase 2 zullen wij u in de loop van 2025 nader informeren.

Bijlagen

Nvt

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA